

Jurolan koulun toiminnan päättäminen

SL 08.06.2023 § 110

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202, talousjohtaja Tuula Ahvonen, tuula.ahvonen@savonlinna.fi, p. 050 575 8803, kasvatus- ja opetuspäällikkö Tero Tuononen, tero.tuononen@savonlinna.fi, p. 044 417 4303, koulusuunnittelija Merja Leppänen, merja.leppanen@savonlinna.fi, p. 044 417 4201

Selostus Savonlinnan kaupunginhallitus on kokouksessaan 8.5.2023 § 151 käsitellyt Jurolan, Kallilahden ja Louhen koulun toiminnan päättämistä ja päättänyt
1) kuulla asiasta sivistyslautakunnan puheenjohtajaa, sivistystoimenjohtajaa, talousjohtajaa ja Kallilahden koulun vanhempainyhdistyksen enintään kahta edustajaa;
2) palauttaa asian uudelleen sivistyslautakunnan käsiteltäväksi kehottaen ottamaan huomioon selostusosassa mainitut seikat.

Selostusosan mainituista seikoista todetaan kaupunginhallituksen päätöksessä seuraavaa:

”Sivistyslautakunnan 20.4.2023 asiaa koskevan pöytäkirjan mukaan sivistyslautakunnan jäsen Lajunen on osallistunut asian § 64 Jurolan, Kallilahden ja Louhelan koulujen toiminnan päättäminen käsittelyyn kokouksessa. Jäsen Lajunen on kokouksen jälkeen ilmoittanut, että hänen lapsensa on Kallilahden koulun oppilaana. Tämä voi aiheuttaa hallintolain 28.1 §:n 3) kohdassa tarkoitetun (intressijäävi) esteellisyyden. Hallintolain 28.1 §:n mukaan virkamies tai esimerkiksi lautakunnan jäsen on esteellinen, jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen. Tässä tarkoitettu läheinen on esimerkiksi lautakunnan jäsenen lapsi. Kuntaliitto on julkaisussaan vuodelta 2020 (Päätöksentekomenettely kouluverkon muutoksissa) kohdassa 5.2 todennut seuraavaa:

On suositeltavaa, että ne henkilöt, joiden kohdalla intressijäävi tulee arvioitavaksi - henkilön tai hallintolain 28.2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun läheisen työpaikka on lakkautusuhan alla olevassa koulussa tai lapsi on oppilaana kyseisessä koulussa -, että he oma-aloitteisesti jääväisivät itsensä lautakunnassa ja kunnanhallituksessa varmuuden vuoksi siinä vaiheessa, kun on selvillä, mitkä koulut ovat lakkautusuhan alla. Jos henkilö jäävätään lautakunnan/kunnanhallituksen päätöksellä, tähän sisältyisi menettelyvirheen riski, koska hallinto-oikeus tai KHO saattaisi olla sitä mieltä, että henkilö ei ole esteellinen.

Sivistyslautakunnan po. päätös koskee päätöksessä mainittujen koulujen toiminnan lakkauttamisen valmistelua. Kyseessä ei ole siten lopullinen asiaratkaisu.

Oikeuskirjallisuuden (Harjula & Prättälä: Kuntalaki, s. 692) kannan mukaan, jos esteellinen henkilö on osallistunut esimerkiksi lautakuntakäsittelyyn asiassa, jossa lopullisen päätöksen tekee valtuusto, lautakunnan päätös koskee vain valmistelua eikä siitä voi erikseen valittaa (kuntalaki 136 §). Käsittelyvirheeseen voidaan kuitenkin vedota valitettaessa valtuuston päätöksestä. Päätös voidaan jättää kumoamatta vain, jos on ilmeistä, että esteellisyys ei ole vaikuttanut tehtyyn ratkaisuun.

Tässä päätöksessä on kyse kuulemistilaisuuden järjestämisestä lakkauttamisvalmistelujen kohteena olevissa kouluissa. Näin ollen päätöksenteon kohteena on myös sen kysymyksen ratkaiseminen mihin kouluun lakkauttamisuhka kohdistuu. Asiasta päättäminen voi vaikuttaa lopulliseen asiaratkaisuun.”

Kaupunginhallituksen selostusosan ja päätöksen perusteella esteellisyyden arvioinnin kannalta vaikuttava asia on se, mihin kouluun lakkauttamisuhka kohdistuu. Tämän perusteella asian jatkovalmistelussa lähdetään siitä, että kunkin koulun lakkauttamista tarkastellaan ja päätetään erikseen.

Sivistyslautakunta päätti kokouksissaan 23.9.2021 ja 26.10.2021, että sivistystoimessa käynnistetään selvitystyö suunnitelmasta tasapainoisen talouden ja palveluverkon aikaansaamiseksi. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. palveluverkon sopeuttaminen lapsi- ja oppilasmäärien kehitykseen, investointitarpeet, saavutettavuus, lapsivaikutukset sekä opetuksen laatu ja sisältö osana kaupungin koulutuksen kokonaissuunnitelmaa.

Sivistyslautakunta päätti kokouksissaan 23.9.2021 ja 26.10.2021, että sivistystoimessa käynnistetään selvitystyö suunnitelmasta tasapainoisen talouden ja palveluverkon aikaansaamiseksi. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. palveluverkon sopeuttaminen lapsi- ja oppilasmäärien kehitykseen, investointitarpeet, saavutettavuus, lapsivaikutukset sekä opetuksen laatu ja sisältö osana kaupungin koulutuksen kokonaissuunnitelmaa.

Sivistyslautakunnan asettamaan työryhmään lautakunta nimesi seuraavat henkilöt: Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, varhaiskasvatuspäällikkö Anna-Liisa Sairanen, koulusuunnittelija Merja Leppänen, kirjanpitäjä Päivi Eronen, talouspäällikkö Outi Ollila, palvelusuunnittelija Minna Rautiainen, palvelusuunnittelija Heidi Auvinen, toimitilainsinööri Ritva Kutvonen, kiinteistöjohtaja Jukka Oikari, logistiikkapäällikkö Pia Hokka-Itkonen, logistiikkasihteeri Outi Behm / logistiikkasihteeri Birgitta Korhonen sivistyslautakunnan puheenjohtaja Tommi Tuunainen sekä varapuheenjohtaja Heli Pitkänen.

Palveluverkkotyöryhmän kokouksia pidettiin yhteensä viisi. Kokoukset olivat teemoitettuja. Ajankohdat ja teemat olivat seuraavat:

- 16.11 klo 13-15: lähtö- ja tavoitetilanne; Savonlinnan lapsi- ja oppilasennakoinnit ja koulujen oppilasmääräkehitys, valtionosuuksien kehitys
- 14.12 klo 12-14: päiväkotit- ja koulukiinteistöt, investointi- ja korjaustarpeet, tilojen käytön tehokkuus KTI, koulujen tasearvot ja alaskirjaukset; kouluruokailun ja oppilashuollon järjestäminen
- 18.1 klo 13-15: päiväkotien ja koulujen talous; kustannukset, tasearvot, alaskirjaus ja vyörytyskulut
- 22.2 klo 13-15: palveluverkon sopeuttaminen, kuljetuslogistiikka ja -kustannukset, lapsivaikutusten arvioinnin toteutus, sivistyslautakunnan ja kh:n yhteisen iltakoulun järjestelyt, henkilöstöjärjestöjen kuulemisen järjestäminen, kuljetusoppilaiden määrä sekä maakunnallisen lapsivaikutusten arvioinnin mallin käyttö selvityksessä
- 5.4 klo 14.30-15.30: työryhmän palveluverkkoesitys, lapsivaikutusten arviointi.

Valmistelutyön etenemisestä tiedotettiin sivistyslautakuntaa kokousten yhteydessä. Kaupunginhallituksen ja sivistyslautakunnan yhteinen iltakoulu asiasta järjestettiin 13.4.2022.

Työryhmä laati selvityksen ja esityksen sivistyslautakunnalle lautakunnan kokoukseen 19.5.2022 § 90.

Vuoteen 2030 perusopetuksen oppilasmäärän ennakoidaan Savonlinnassa vähenevän n. 2625 oppilaasta n. 1570:een oppilaaseen. Tämä tarkoittaa prosentuaalisesti n. 40 % vähenemää. Oppilaskohtaiset valtionosuudet tulevat vähenemään samassa suhteessa. Saadut oppilaskohtaiset laskennalliset kotikuntakorvaukseen perustuvat valtionosuudet vähenevät n. 25 M€:sta yhteensä n. 15 M€:aan vuoteen 2030 mennessä. Valtionosuuksien keskimääräinen vähenemä vuodessa on siten n. 1,1 M€/vuosi.

Sote-uudistuksen seurauksena kaupungin saama valtionosuus väheni vuoden 2022 n. 3000 e/asukas valtionsuudesta n. 300 euroon/asukas. Kaupungin 22 %:n tuloveroprosentista leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä hyvinvointialueiden rahoitukseen ja kaupungille jäi loput. Savonlinnan kaupungin tuloveroprosentti on siten 9,36 % vuonna 2023. Valtionosuuksiin tulee lisäksi pysyvä leikkaus sote-kustannuksista. Arvio Sosterin vuoden 2022 ylityksen vaikutuksesta on noin 4 milj.euroa pysyvää leikkausta vuosittain valtionosuustuloon. Tämä vähennettävä summa täsmentyy kuntien tilinpäätösten valmistuttua ja lopulliset laskelmat ovat valmiina loppuvuonna 2023.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä valtionosuuksien määräytymisen perusteet muuttuivat. Valtionosuudet maksetaan käytännössä tulevana vuosina pääosin vain oppivelvollisuusikäisistä lapsista ja nuorista. Tämän seurauksena nykyinen vuoden 2023 tasoinen kaupungin saama n. 10 milj. euron valtionosuus laskee syntyvyyden mukana keskimäärin yli miljoonan vuodessa siten, että kaupungin saama valtionosuus putoaa nolnaan. Tämä puolestaan tarkoittaa, että kaupunki ylläpitää kaikkia peruspalvelujaan yksistään verotuloin. On mahdollista, että valtionosuus kääntyy jopa negatiiviseksi tämän vuosikymmenen loppua kohti mentäessä.

Yksi vaihtoehto tilanteen sopeuttamiseen on jo nyt Suomen korkeimpiin kuuluvan tuloveroprosentin korottaminen. Savonlinnan kaupunki ei ole kriisikunta, mutta tuloveroprosentti täyttää jo tällä hetkellä asetetun kriisikunnan kriteeritason. 8 milj.euron sopeuttamiseen tarvittaisiin noin 1,3 %-yksikön korotus tuloveroprosenttiin, mikäli mitään muuta sopeuttamista ei tehdä. On syytä huomioda, että Etelä-Savon asukkaista - Savonlinna mukaan lukien n. 44% yli 16-vuotiaista on eläkkeensaajia ja heistä suurin osa pienituloisia eläkkeensaajia. Verotuksen korottamisella saatava verotuotto saattaa jäädä pieneksi. On muistettava, että myös ikääntyvän väestön määrä on vähenevä. Korotuksen kautta saatava verotuotto kuluisi päiväkotij- ja kouluverkon ylläpitoon eikä kohdentuisi varsinaisiin veroja maksavien kuten ikäihmisten palveluihin. Nouseva veroprosentti ei myöskään lisää kaupungin kilpailukykyä suhteessa naapurikuntiin vaan entisestään heikentää sitä. On todennäköistä, että kaupungista muuttaisi työikäisiä veronmaksajia naapurikuntiin, jolloin veropohja pienentyisi entisestään.

Mikäli veroprosenttia ei nosteta, on tehtävä vastapainoksi muita sopeuttamistoimia. Sopeuttamisella on pienennettävä toimialojen kustannuksia. Ylisuuri palveluverkko kasvavine kustannuksineen aiheuttaa siten paineita ja heijastuu myös tekniselle toimialalle, jolla on siltäkin hoidettavanaan lakisääteisiä palveluita ja tehtäviä, esim. katujen kunnossapito. Tällä taas puolestaan on vaikutusta kuntalaisten turvallisuuteen. Tarvittaviin peruskorjausinvestointeihin tai mahdollisiin uusiin hankkeisiin taloudelliset voimavarat eivät riitä toimialojen osalta.

Investointien määrää on leikattava jyrkästi jo suunnitellusta.

Lasten määrän vähenemisen ja valtionosuustulojen laskun myötä, mikäli mitään sopeuttamista ei talouden osalta tehdä, Savonlinnan kaupungin taseeseen tilinpäätöksessä 2022 kertynyt n. 29 milj. euron ylijäämä hupenee nopeasti. Alustavan ennustelaskelman mukaan näyttäisi, että vuonna 2027 kaupungin taseessa on n. 13 miljoonaa euroa alijäämää. Vuonna 2028 alijäämän määrä olisi jo yli 30 miljoonaa. Vuonna 2029 ylitettäisiin alijäämän osalta 50 miljoonan raja.

Sopeuttamisen toteuttaminen edellyttää henkilöstömäärän tarkastelua. Nykyisellä palveluverkkorakenteella henkilöstömäärän vähentäminen ei ole mahdollista. Opetushenkilöstömäärän vähentämistarve on yhteensä n. 56 htv ja ohjaajien määrän väheneminen 27 htv. Nämä voitaneen toteuttaa pääasiassa eläköitymisten ja määräaikaisten tehtävien vähentämisen kautta.

Sivistystoimen säästöjä on jouduttu tekemään viime vuosina pääasiallisesti henkilöstömenoja ja koulujen tuntikehystä leikkaamalla. Tällöin on jouduttu vähentämään lapsille ja nuorille järjestettävän opetuksen määrää. Koulujen määrää ei vähennetty edellisellä valtuustokaudella, vaikka oppilasmäärä väheni huomattavasti. Tämä tarkoittaa perusopetuksen palveluverkon tilatehokkuuden huomattavaa heikkenemistä.

Savonlinnan kaupungin peruskoulujen yhteenlaskettu huoneneliöala on tällä hetkellä yhteensä 52096 htm². Oppilasmäärä väheni edellisen valtuustokauden aikana vuodesta 2017 vuoteen 2021 yhteensä 304 oppilaalla eli n. 10,4%:lla. Mikäli tilatehokkuus olisi säilytetty samankaltaisena vuodesta 2017 vuoteen 2021, olisi perusopetuksen koulutilojen määrän tullut vähetä samassa suhteessa, jolloin koulujen huoneneliöiden yhteenlaskettua kokonaismäärää olisi täytynyt vähentää 52096 htm²:stä 46678 htm²:iin.

Mikäli tilatehokkuus pyritään säilyttämään nykyisellään, tämä tarkoittaisi, että nykyinen perusopetuksen koulutilojen 52096 htm² kokonaismäärä tulisi vähentää 30528 htm²:öön. Nykyiselläänkin poikkeuksellisen korkea huoneistoala oppilasta kohden on tällä hetkellä n. 19,8 htm²/oppilas ja nousee nykyisellä kouluverkolla oppilasmäärien laskiessa vuoteen 2030 mennessä 33,18 htm²/oppilas.

Tilatehokkuuden heikkeneminen tarkoittaa sitä, että yhä suurempi osa koko opetustoiminnan rahoituksesta menee koulutilojen ylläpitoon varsinaisen perustehtävän eli opetuksen kustannuksella.

Perusopetuksessa tämä näkyy monella eri tasolla heikentäen palvelun laatua: Savonlinnan kaupungissa on viime vuosina ollut Itä-Suomen kaupungeista pienin tuntijako. Tämä on tarkoittanut sitä, että Savonlinnan peruskoululaiset ovat saaneet määrällisesti vähiten opetusta Itä-Suomen kaupungeista. Nykyinen kaupunginvaltuusto nosti tuntijakoa lv. 2022-2023 kahdella viikkotunnilla 226 vvt:iin, joten tilanne on edellisiin vuosiin nähden tältä osin parantunut.

Perusopetuksen toimintamenojen säästöt ovat johtaneet siihen, että koulutarvikkeisiin ja oppimateriaalihankintamäärärahat ovat muihin vastaavan kokosiin Itä-Suomen verrokkikaupunkeihin verrattuna n. 40% pienemmät. Tämä tarkoittaa sitä, että mm. kouluissa on käytössä paljon vanhentuneita kalusteita ja oppimateriaaleja. Määrärahaa valinnaisen A2-kielen opiskeluun ei ole ollut. Opetushenkilöstöllä ei ole myöskään viimeiseen neljään vuoteen ollut mahdollisuutta osallistua

täydennyskoulutukseen. Lisäksi oppilaiden vierailut mahdollistavia koulukuljetuksia ei ole voitu järjestää, koulukalusteiden uusimiseen ei ole määrärahaa ja koulujen it- ja tv- varustelu on pääasiassa hyvin vanhentunutta.

Lukuvuonna 2021-2022 opetusryhmien keskimääräinen koko oli 17,5 oppilasta/opetusryhmä, kun valtakunnallinen keskiarvo on yli 19 oppilasta/ryhmä. Lukuvuonna 2022-2023 keskimääräinen ryhmäkoko on laskenut 16,77 oppilaaseen. Vuoden 2020 tilinpäätöksen yksikkökustannustietojen perusteella opetukseen liittyvät kustannukset olivat n. 43% ja muuhun toimintaan liittyvät kustannukset n. 57%, kun vielä kymmenen vuotta sitten opetukseen meni n. 58% ja kiinteistöihin n. 42%.

Kiinteistökustannukset nousevat lähivuosina lisää: Nojanmaan, Nätkin ja Punkaharjun koulujen peruskorjauskustannukset nostavat kiinteistömenoja ja poistojen aiheuttamat uudet sisäiset vuokrat käyttömenoja. Lämmitysenergian kustannukset ovat olleet voimakkaassa kasvussa ja samoin myös Nätkin ja Nojanmaan koulujen leasingmaksujen korkomenot. Koulutilojen suuri määrä luo kustannustehottomuutta ja vie resurssia itse pääasiasta, opetuksesta. Henkilöstösäästöä on miltei mahdotonta tehdä enempää, jos koulukiinteistöjen määriin ei puututa.

Juvolan koulun oppilaat voidaan sijoittaa suurempien koulujen olemassa oleviin opetusryhmiin tai läheiseen naapurikunnan Enonkosken kouluun. Myös koulujen olemassa oleva vakinainen henkilökunta voidaan sijoittaa avoimiin tehtäviin, joka puolestaan mahdollistaa henkilöstövähennysten tekemisen. Kouluyksiköiden väheneminen vähentää koulunjohtajien määrää ja helpottaa opiskeluhuollon tukipalvelujen tehokkaammassa mitoituksessa mm. pienryhmien ja koulunkäynnin ohjaajien osalta.

Koulujen toimintakustannukset on eritelty liitteessä A vuoden 2022 tilinpäätöstietoihin perustuen. Pienten kyläkoulujen osalta lakkauttamisesta saatavat kustannussäästöt vuositason olisivat arvion mukaan yhteensä n. 900 000 euroa vuodessa, kun lasketaan yhteen palkat sivukuluineen sekä kiinteistö-, siivous- ja vuokramenot. Juvolan koulun osalta arvioitu säästö vuositason olis n. 338 388 euroa.

Kustannukset TP2022	Juvalan koulu	Kallislahden koulu	Louhen koulu	Yhteensä
	1-6 lk	1-6 lk	1-6 lk	
Oppilasmäärä 20.9.2022: 1-6 lk	29	23	28	80
Pienryhmäoppilaat				0
Oppilasmäärä 2029	8	29	17	54
Yksikkökustannukset: € /oppilas	13 110	13 861	11 744	12 905
(käytetty painotettua lapsilukua)				(keskih.€/opp.)
Palkat ja sivukulut	197 969	189 414	176 725	564 107
Sisäiset siivouspalv.	22 013	21 890	14 755	58 658
Sisäiset ruokapalvelut	22 277	12 152	18 667	53 096
Matkustus- ja kuljetusp.	114 460	34 506	71 993	220 960
Sis. rak.vuokrat, ylläpito	21 611	45 874	42 119	109 604
Sis. rak.vuokrat, korj.	17 424	51 084	46 716	115 224
Kiinteistöleasingvuokra				
Kiinteistövero-leasing				
Maanvuokra-leasing				
Koulukiinteistö/perusop. käytössä Hur	326	721	833	1 880
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	161 723	311 942	230 878	704 543
Vuosipoisto v. 2022	4 669	14 515	16 968	36 152
Investointi ja korj.tarve 2023-2030 *)	400 000	600 000	1 000 000	2 000 000
* josta vuoden 2023 investoinnit:				0
investoinnit/vuosipoistot 20v.	20 000	30 000	50 000	100 000
Investoinnit 2023-2030 huomioiden	416 000	624 000	1 040 000	2 080 000
lainojen arvioitu korkopaine +4%				

Kyseisten koulujen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo on 704 543 euroa. Investointi- ja korjaustarve vuosille 2022-2030 on 2 000 000 euroa, joiden aiheuttamat poistot ja vuokrakustannuslisäys nykyisiin vuokramenoihin ovat yhteensä 100 000 euroa vuodessa.

Kallislahden, Juvalan ja Louhen koulujen yhteenlaskettu kuljetuskustannusten lisäys keväällä 2022 palveluverkkoselvityksessä tehdyn arvion mukaan oli yhteensä 83006 euroa vuodessa. Tällöin pienten koulujen lakkauttamisesta saatava vuosittainen säästö olisi n. 820 000 euroa.

Juvalan koulun oppilaiden kuljetuskustannuksista kertyy vuosittain n. 79371 euron säästöt. Laskelmaan vaikuttaa se, että merkittävä osa kyydeistä kyetään hoitamaan jo olemassa olevilla linja-autovuoroilla.

Vaikean tilanteen ja yhä haastavammaksi käyvien tulevien vuosien jyrkästi vähenevien oppilasmäärien vuoksi edessä on palvelurakenteen toiminnallinen sopeuttaminen muuttuvaan tilanteeseen. Muutos tulee toteuttaa siten, että samanaikaisesti opetustoimintaan kohdentuvan määrärahan suhteellista osuutta saadaan vahvistettua siten, että riittävä ja kilpailukykyinen palvelutaso kyetään kiristyneessä seutukaupunkien välisessä kilpailussa turvaamaan.

Savonlinnan kaupunginvaltuuston päätöksen 16.10.2017 § 127 perusteella kouluilla, joissa on esiopetusta, laskennassa huomioidaan myös esikoululaiset ja että, jos koulun oppilasmäärä lähivuosina on yli 25, ei 2-3 vuoden oppilasmäärän alitus aiheuta automaattisesti koulun lakkauttamista, vaan asia tuodaan valtuuston ratkaistavaksi.

Juvalan, Kallislahden ja Louhen koulujen oppilasmäärät ovat lähivuosina seuraavat:

Lukuvuosi	Juvola sis. esiop.	Kallistahti	Louhi
2022-2023	28	23	27
2023-2024	26	22	23
2024-2025	21	23	22
2025-2026	16	28	20
2026-2027	13	28	17
2027-2028	9	29	16
2028-2029	8	29	17

Juvolan oppilasmäärät putoavat lv. 2024-2025 pysyvästi alle valtuuston asettaman oppilasmäärärajan ja laskevat tuosta eteenpäin vuosittain.

On huomioitava, että pienten koulujen oppilasmääräennusteissa ei ole voitu huomioida etukäteen mahdollisia pienryhmiin siirtyviä eikä toissijaiseen kouluun hakevia oppilaita, jotka kuitenkin voivat alentaa koulujen oppilasmääriä entuudestaan.

Oppilasmäärään liittyvästä syystä koulun toiminnan päättäminen on käynnistettävä ja asiasta on järjestettävä kuulemistilaisuus. Sopeuttamistoimilla tavoitellaan rakenteellisia säästöjä vuodelle 2024 n. 141 000 euroa ja vuodesta 2025 eteenpäin n. 338 000 euroa vuodessa. Jotta tähän aikatauluun on mahdollista päästä, on toimenpiteet käynnistettävä oheisen aikataulun mukaisesti.

Prosessin aikataulu:

- sivistyslautakunta 8.6.2023
- tiedoksi huoltajille ja opiskelijoille Wilma-ilmoituksella ke 16.8.23
- julkisen kuulutuksen julkaiseminen ke 17.8.2023 kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja internet -sivulla sekä alueiden palvelupisteiden ilmoitustauluilla, to 18.8.2023 Itä-Savo -lehdessä ja Puruvesi -lehdessä
- kuuleminen ke 23.8.2023 klo 17.00-18.00
- kirjalliset kannanotot ke 6.9.2023 klo 15.00 mennessä
- sivistyslautakunta to 21.9.2023
- kaupunginhallitus syys/lokakuu 2023
- kaupunginvaltuusto loka/marraskuu 2023

Lapsivaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Yritysvaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää järjestää kuulemistilaisuuden Juvolan koulun oppilaiden huoltajille ke 23.8.2023 klo 17.00-18.00 Savonlinnan kaupunginvaltuuston salissa. Tilaisuudesta ilmoitetaan julkisella kuulutuksella kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä kaupungin internet-sivuilla, www.savonlinna.fi to 17.8.2023 sekä kirjallisella ilmoituksella huoltajille wilmassa ke 16.8.2023. Kuulemistilaisuuteen osallistuvat sivistystoimenjohtaja, kasvatus- ja opetuspäällikkö, koulusuunnittelija sekä sivistyslautakunnan puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan lautakunnan varapuheenjohtaja sekä lautakunnan jäsenet mahdollisuuksiensa mukaan.

Asiasta on mahdollista esittää kirjallinen kannanotto sivistyslautakunnalle ke 6.9.2023 klo 15.00 mennessä.

Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksi	Tiedottaja Ilmoitustaulunhoitaja
Toimenpiteet	Sivistysvirasto
SL 21.09.2023 § 149	
Valmistelija	Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202, talousjohtaja Tuula Ahvonen, tuula.ahvonen@savonlinna.fi, p. 050 575 8803, kasvatus- ja opetuspäällikkö Tero Tuononen, tero.tuononen@savonlinna.fi, p. 044 417 4303, koulusuunnittelija Merja Leppänen, merja.leppanen@savonlinna.fi, p. 044 417 4201
Selostus	Lausuntoja Juvolan koulun lakkauttamiseen liittyen tuli yhteensä yhdeksän. Kaikissa lausunnoissa yhtä lukuun ottamatta esitettiin huoltajan toivomus tulevan uuden koulupaikan suhteen perheen lasten osalta. Yhdessä lausunnossa esitettiin yhdeksän eri huomiota valmisteluun liittyen: - Tehdään virallinen lapsivaikutusten arviointi - Toivotaan lasten pääsevän Enonkosken kouluun - Toivotaan lasten pääsevän samalle luokalle nykyisten koulutovereiden kanssa - Koulukuljetusten järjestäminen lasten kannalta järkevästi - Sovitaan kirjallisesti kuljetusyhtiöiden kanssa kuljetusten kriteereistä - Kuljettajat ovat päteviä ja varovaisia ja koulukyydit koulukyytilain mukaisesti - Lapsilla olisi mahdollisuus osallistua Enonkosken kerhoihin ja saada silti koulukyyti - vuorokurssin sisältöjen huomioiminen uudessa koulussa siten, ettei samoja asioita opiskeltaisi toiseen kertaan peräkkäin - Koulun lakkauttamisen ajankohdan harkitseminen. Sivistyslautakunta on hyväksynyt osaltaan maakunnallisen lapsivaikutusten arviointimallin käyttöönoton kokouksessaan 16.12.2021 ja esittänyt toimintamallin hyväksymistä Savonlinnan kaupunginhallitukselle, joka on hyväksynyt sen kokouksessaan 27.12.2021. Lapsivaikutusten arvioinnin erityisenä perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 3.1 artiklassa edellytetty lapsen edun ensisijaisuuden periaate. Lasten ja nuorten kuuleminen on olennainen osa lapsivaikutusten arviointia. Heidän näkemyksensä tulee kuulla ja ottaa huomioon kaikissa heitä koskevissa asioissa. Lapsivaikutusten arvioinnilla pyritään varmistamaan sellaisen ryhmän kuten lasten ja nuorten kuuleminen, jonka mielipide jäisi muutoin valmistelussa helposti kuulematta tai vähälle huomiolle. Tällä on keskeinen merkitys lapsivaikutusten arvioinnissa. Esimerkiksi huoltajilla tai koulun sidosryhmillä on mahdollisuus ottaa kantaa valmisteltaviin asioihin yleisen kuulemismenettelyn kautta. Juvolan koulun lapsivaikutusten arviointi on toteutettu sivistyslautakunnan ja kaupunginhallituksen vahvistamien menettelytapojen mukaisesti ja siinä on huomioitu Kuntaliiton, Mannerheimin lastensuojeluliiton ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ohjeistus lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamisesta. Koulun lakkauttamisen lykkäämisellä ei arvioida olevan juurikaan vaikutusta kuljetusjärjestelyihin tai lapsivaikutusten arviointiin. Huoltajilta tulleet toiveet lapsensa uudeksi kouluksi Juvolan koulun

lakkautuessa olivat pääasiassa Enonkosken ja Mertalan koulut. Uuteen kouluun sijoittamisen lähtökohtana on etäisyys ja tarkoituksenmukainen kuljetusmatka asuinpaikkaa lähimpänä olevaan kouluun. Juvolan koulussa olisi yhteensä 20 oppilasta lukuvuonna 2024-2025, joista logistiikkayksikön tekemän selvityksen mukaan asuinpaikan perusteella 8 oppilasta olisi kuljetettavissa Mertalaan ja 12 oppilasta Enonkoskelle. Oppilaaksiottoalueista päättää sivistyslautakunta tarkemmin sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto on päättänyt palveluverkosta.

Koulukuljetukset järjestetään Savonlinnan kaupungin logistiikkayksikön toimesta. Kuljetukset kilpailutetaan lakien ja säädösten mukaisesti. Kilpailutuksesta päättää hankintarajat ylittävältä osalta sivistyslautakunta. Kilpailutuksessa lakiin ja säädöksiin perustuvat kriteerit ovat koulukuljetusten osalta tavanomaista tiukemmat mm. käytettävän kaluston ja kuljettajien osalta. Oppilaat sijoittuvat pääsääntöisesti samalle luokalle luokkatoverinsa kanssa, koska esim. Enonkosken koulu on yksisarjainen, eikä siellä ole rinnakkaisia luokkia. Mertalan osalta siirto koskee niin pientä määrää Juvolasta tulevia oppilaita, jolloin samaan ryhmään sijoittamisen ei pitäisi olla ongelma.

Enonkosken iltapäiväkerhon sekä koulun kerhojen toiminnasta päättää Enonkosken kunta. Se myös vastaa mahdollisista kuljetuksista kerhoihin liittyen. Savonlinnan kaupunki ei tältä osin voi päättää asiasta. Asiaa on alustavasti tiedusteltu Enonkoskelta. Saadun tiedon mukaan kerhoihin on voinut osallistua järjestettyjen kyytien puitteissa siten, että jos koulupäivä on päättynyt ennen myöhäisempää iltapäiväkuljetusta, kerhoihin on voinut osallistua.

Opetussuunnitelman tavoitteiden ja sisältöjen opiskelu on koulun ja opettajan vastuulla. Vuoroluvun huomioimiseen liittyvä näkökohta on perusteltu ja syytä huomioida opetuksen suunnittelussa ja jatkovalmistelussa uuteen kouluun siirryttäessä.

Yhdessä saadussa palautteessa epäillään, että todellisia säästöjä ei lakkauttamisesta saada. Sivistystoimen näkökulmasta koulun lakkauttamisessa ei ole kyse säästöjen tekemisestä, vaan kustannusten hallinnasta, jolloin perusopetukseen liittyvää palvelurakennetta joudutaan ennen kaikkea sopeuttamaan vähenevään oppilasmäärään. Tällöin opetuksesta aiheutuvia kustannuksia on vähennettävä. Juvolan koulun osalta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella henkilöstösäästöjä arvioidaan syntyvän n. 197 969 euroa ja kiinteistön siivous- ja ylläpitokustannuksista saatavat säästöt ovat vuositasolla yhteensä n. 39 035 euroa. Koulukuljetuksista aiheutuvat säästöt koulun lakkauttamisen yhteydessä ovat kaupungin logistiikkapalvelujen keväällä 2022 tekemien laskelmien perusteella yhteensä n. 79371 euroa vuodessa. Yhteensä säästöjä arvioidaan em. perusteella syntyvän koulun lakkauttamisesta n. 316 375 euroa vuodessa.

Sivistystoimi ei tarvitse tyhjilleen jäävää koulukiinteistöä. Kaupungin tavoitteena on luopua tarpeettomista ja tyhjästä tiloista, jolloin siihen liittyvät kustannukset jäävät kokonaan kaupungilta pois. Juvolan koulun osalta kirjanpitoarvo vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella on yhteensä 161 723 euroa ja vuosipoisto n. 4669 euroa. Investointitarve vuoteen 2030 koulussa olisi n. 400 000 euroa, jolloin vuosipoistot kasvaisivat n. 20 000 eurolla vuodessa.

Saadussa palautteessa nostetaan esille, että kaupunki saa oppilaskohtaista kotikuntakorvaustuloa, joka menetetään oppilaan siirtyessä toisen kunnan oppilaaksi. Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on

oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä. Peruspalveluiden valtionosuuden kunta saa kaikkien väestötietojärjestelmään merkittyjen kuntalaisten perusteella. Tähän ei vaikuta se, suorittavatko 6–15-vuotiaat kuntalaiset oppivelvollisuuttaan oman kunnan vai jonkun toisen opetuksen järjestäjän esi- ja perusopetuksessa. Valtiovarainministeriö päättää kotikuntakorvauksen perusosan euromäärästä varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Vuoden 2024 kotikuntakorvauksen määrää ei vielä ole tiedossa. Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden keskimääräisten valtakunnallisten kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. Valtiovarainministeriö vahvistaa kotikuntakorvauksen laskennan perusteena olevan kotikuntakorvauksen perusosan vuosittain. Kotikuntakorvauksen laskennallinen perusosa vuonna 2023 on 7.436,67 euroa oppilasta kohden. Laskennallinen kotikuntakorvausosan menetys on tällöin yhteensä n. 89 240 euroa vuodessa. Tällöin on kuitenkin huomioitava, että myös opetuksen järjestämiseen liittyvät kustannukset poistuvat. Juvolan koulun laskennallinen yksikkökustannus oppilasta kohden Savonlinnan kaupungille on ollut yhteensä 13 110 euroa. Oppilaskohtainen kotikuntakorvaus on yksi osa valtionosuusjärjestelmän kokonaisuutta. Savonlinnan kaupungin kannalta olennaista on lopulta kuitenkin se, että nykyisen valtionosuusjärjestelmän perusteella Savonlinnan kaupunki ei saa enää lainkaan valtionosuutta vuodesta 2027 alkaen, jolloin valtionosuustulo kääntyy negatiiviseksi.

Lapsivaikutusten arviointi On toteutettu palveluverkkoselvityksen yhteydessä.

Yritysvaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko

Päätösehdotus Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi kaikki saapuneet yhdeksän kirjallista kannanottoa ja toteaa, että niissä ei esitetty sellaisia asioita, jotka muuttaisivat vireillä olevaa suunnitelmaa.

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Juvolan koulun toiminta lakkautuu 1.8.2024 alkaen, koska koulun oppilasmäärä putoaa oppilasennusteiden mukaan alle 25 oppilaan. Juvolan koulun oppilaiden ensisijainen koulupaikka on asuinpaikasta riippuen Enonkosken tai Mertalan koulu.

Käsittely Jäsen Timo Lajunen teki seuraavan muutosesityksen:

”Esitän Juvolan koulun toiminnan päättämistä palautettavaksi uudelleen valmisteluun. Lapsivaikutusten arvioinnissa käytetty, sivistyslautakunnan hyväksymä maakunnallinen malli, on puutteellinen. Jotta arviointi todellisuudessa huomioisi kaikki päätöksen teossa tarvittavat näkökulmat, arviointiryhmän tulee olla moniammatillinen. Valtioneuvoston kanslian julkaisun 2022:4 mukaan lva:ssa selvitetään päätöksen vaikutusta lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. Ryhmässä tulee olla mukana sosiaali- ja terveystieteiden edustus, jotta em. seikat tulevat huomioiduiksi. Moniammatillisen näkökulman puuttuminen selittää usein sen, miksi kustannusennusteet eivät toteudukaan tai miksi päätöksenteon seurauksena alkaa ilmetä ei-toivottuja seurauksia. Esitän nykyisin käytettävän maakunnallisen mallin täydentämistä vastaamaan valtakunnallista mallia. Yritysvaikutusten

arviointi on tehty puutteellisesti. Maaseutukouluista täytyy olla oma yritysvaikutusten arviointi, koska vaikutukset ovat täysin erilaisia taajama-alueeseen verrattuna. Millään tasolla ei oteta esimerkiksi kantaa maa- ja metsätalousyritysten toimintaan. Oheismateriaalina olevat koulukuljetuskustannuslaskelmat ovat vanhaa tietoa, eikä sitä ole päivitetty nykyistä kustannustasoa vastaavaksi. Palveluverkkosuunnitelmaa ei ole päättäjien toimesta linjattu, jolloin yksittäisten koulujen lakkauttamis-/sulkemispäätökset eivät pohjautu laajempaan suunnitelmaan, jossa huomioidaan Savonlinnan kaupungin opetustarpeet koko kaupungin alueella. Palveluverkkosuunnitelma linjaa koulujen sijainnin, sekä opetusryhmät ja tämän tulee pohjautua kaupunkistrategiassa mainittuun lapsiperheystävällisyyteen ja palveluiden helppoon saavutettavuuteen.”

Puheenjohtaja Tynkkynen ja jäsenet Ihalainen K., Pitkänen, Smedberg, Blomerus ja Visunen sekä varajäsen Rask kannattivat Lajusen muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, oli asiasta suoritettava äänestys.

Suoritettussa äänestyksessä käsittelyn jatkamisen puolesta annettiin 3 (kolme) jaa-ääntä (Käyhkö, Ihalainen M, Kuikka) ja Lajusen muutosesityksen puolesta 8 (kahdeksan) ei-ääntä (Tynkkynen, Lajunen, Visunen, Ihalainen K, Blomerus, Smedberg, Rask, Pitkänen).

Puheenjohtaja totesi jäsen Lajusen muutosesityksen tulleen valituksi.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi jäsen Lajusen muutosesityksen.

Sivistystoimenjohtaja jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

SL 19.10.2023 § 169
965/12.00.00.00/2023

Valmistelija

Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202, , talousjohtaja Tuula Ahvonen, tuula.ahvonen@savonlinna.fi, p. 050 575 8803, kasvatus- ja opetuspäällikkö Tero Tuononen, tero.tuononen@savonlinna.fi, p. 044 417 4303, koulusuunnittelija Merja Leppänen, merja.leppanen@savonlinna.fi, p. 044 417 4201

Selostus

Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 21.9.2023 asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi. Päätöksessä pyydettiin valmistelussa huomioitavaksi moniammatillinen näkökulma lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen siten, että arvioinnissa on mukana sosiaali- ja terveystieteiden edustus. Lisäksi yritysvaikutusten arviointia pyydettiin täydentämään maaseutukoulun toimintaympäristön yritysvaikutusten arvioinnilla. Koulukuljetusten päivitettyt kustannukset on esitetty kokouksessa 21.9.2023 ja löytyvät kokousmateriaaleista. Teknisen toimen toimitilapalveluilta on pyydetty selvitys koulujen sulkemisesta tekniselle toimelle ja kaupungille koituvaa säästöä.

Selvityksen mukaan tekniselle toimelle saatava säästö tarkoittaa ylläpitokulujen sekä mahdollisten peruskorjausten minimoimista. Tällöin kouluista saatava vuosittainen säästö olisi teknisen toimen mukaan Louhen koulun osalta n. 30 000 € vuodessa, Juvolan koulun osalta n. 30 000 € vuodessa ja Kallislahden koulun osalta n. 45 000 € vuodessa.

Lapsivaikutusten arviointiin liittyen on pyydetty lausunto hyvinvointialue Eloisalta. Yritysvaikutusten arvioinnin osalta lausunto on pyydetty elinkeinotoimelta. Lausunnot ovat kokousmateriaalin liitteinä.

Lapsivaikutusten arviointi	Uusi laadittu arviointi liitteenä
Yritysvaikutusten arviointi	Uusi laadittu arviointi liitteenä
Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Juvolan koulun toiminta lakkautuu 1.8.2024 alkaen, koska koulun oppilasmäärä putoaa oppilasennusteiden mukaan alle 25 oppilaan. Juvolan koulun oppilaiden ensisijainen koulupaikka on asuinpaikasta riippuen Enonkosken tai Mertalan koulu.
Käsittely	Talousjohtaja Tuula Ahvonen oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän pykälän aikana. Esittelijä muutti päätösehdotuksensa viimeisen virkkeen kuulumaan seuraavasti; "Juvolan koulun oppilaiden ensisijainen koulupaikka on asuinpaikasta riippuen Enonkosken, Mertalan tai Nojanmaan koulu." Puheenjohtaja Jonne Tynkkynen teki seuraavan muutosesityksen: "Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Juvolan koulun toiminta lakkautuu 1.8.2024 alkaen, koska koulun oppilasmäärä putoaa oppilasennusteiden mukaan pysyvästi alle 25 oppilaan. Juvolan koulun oppilaiden ensisijainen koulupaikka on asuinpaikasta riippuen Enonkosken tai Nojanmaan koulu (1-4), tai Mertalan koulu (5-6). Sivistyslautakunnalle raportoidaan puolivuositain laskennallisten säästöjen toteutumisesta, vuosien 2024-2026 ajan. Erityishuomio kuljetuskustannuksissa, jotka oletetaan olevan jatkossa vain 30 000 euroa ja niissä tavoitellaan 126 000 euron säästöä. Toteumalaskennassa on huomioitava myös Enonkoskelle siirtävistä oppilaista johtuvat tulonmenetykset." Jäsenet Pitkänen, Lajunen, Niemelä, Smedberg ja Blomerus kannattivat Tynkkynen muutosesitystä. Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, oli asiasta suoritettava äänestys. Suoritetussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen puolesta annettiin 1 (yksi) jaa-ääni (M. Ihalainen) ja Tynkkynen muutosesityksen puolesta 8 (kahdeksan) ei-ääntä (Smedberg, Sallinen, Pitkänen, Lajunen, Niemelä, Käyhkö, Blomerus, Tynkkynen). Puheenjohtaja totesi Tynkkynen muutosesityksen tulleen valituksi.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi Tynkkynen muutosesityksen.
Tiedoksi	Kaupunginhallitus